

MAGYAR DOHÁNY-SZEMLE

A TERMELÉST, GYÁRTÁST ÉS KERESKEDELMET FELŐLELŐ DOHÁNYGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik minden hó 5-én és 20-án.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, I., ALADÁR-UTCA 10.
Hirdetések árszabás szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó:
KADLIK KÁROLY.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — — 12 kor.
Fél évre — — — — — 6 kor.
Negyed évre — — — — — 3 kor.
Egyes szám ára 60 fillér.

KÁVÉ ÉS TEA.

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével Budapesten házhoz szállítva:

4 1/2 kiló Cuba kávé 9.50	□	4 1/2 kiló Mocca kávé 9.50
4 1/2 kiló Jáva kávé 9.50	□	4 1/2 kiló Gyöngy kávé 9.80
1/4 kiló Császáркеverék-tea 1.55	□	1/4 kiló Karlsbadikeverék-tea 1.50

A tea a kávéhoz csomagolható. Mindent elvámolva és bérmentve, szóval teljesen költségmentesen küld:

Belák István kávé és tea-kivitele

BUDAPEST, VII. kerület, Rottenbiller-utca 4/c. szám.

Telefon: 61—75.

Tránsitó magazin: FIUME.

Telefon: 61—75.

 Egyszeri használatra megszüntet

a **MEXIKOI POR** ÁRA 1 KORONA

lábizzadást és büzt.

Használati utasítás: Lefekvés előtt lábvizet kell venni, a lábakat szárazra megtörölni, MEXIKOI porral bedörzsölni és tiszta harisnyát szintén behintve egy éjszakára felhuzni.

Készíti: **Belák István Budapest, Rottenbiller-utca 4/c. szám.**

Ha fáj a foga, ha hiányos a fogcsora, forduljon bizalommal a főváros legjutányosabb és legmodernebb fogorvosi és fogtechnikai intézetéhez, ahol készítenek Önnek oly fogakat, fogsorokat, aranyhidakat vagy aranykoronákat, ami felette áll minden konkurenciának. Legjobb amerikai rendszer szerint 10 évi írásbeli kezesség. Részletfizetési kedvezmény. Vidékiek megvárhatják. Kéretik a pontos címre ügyelni, hogy össze ne tévesztessen: Külön szakorvosi rendelés.

Herzog Miksa tech. főnök

fogorvosi intézet

Budapest, VII. Erzsébet-körút 48. sz.

Orvosok figyelmébe!

„ANTIMORBIN“

levegő fertőtlenítő-szer a legjobb és legalkalmasabb arra, hogy a romlott, zárt és füstös levegőt, úgy magán, mint nyilvános helyeken azonnal egyszeri használat után teljesen megtisztítsa.

A kórházak és iskolákban is használatban van

az „Antimorbin“

készülék a legjobb és legtökéletesebb levegő fertőtlenítő-készülék, amely az eddigi készülékeket minden tekintetben felülmúlja.

Az „ANTIMORBIN“ készülék árai:

I. sz. K 12.—   II. sz. K 20.—

III. sz. K 35.—   IV. sz. K 50.—

A hozzávaló levegő-tisztító essenciák minden mennyiségben kaphatók. A fenti készülékért 5 évi jótállást vállalunk és a meg nem felelőt kicseréljük.

Vezérképviselőség és iroda:

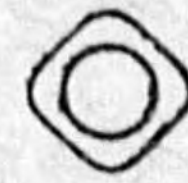
Schlänger Armin

Budapest, VI. ker.,
Andrássy-ut 38. sz.

Telefon 157—98.

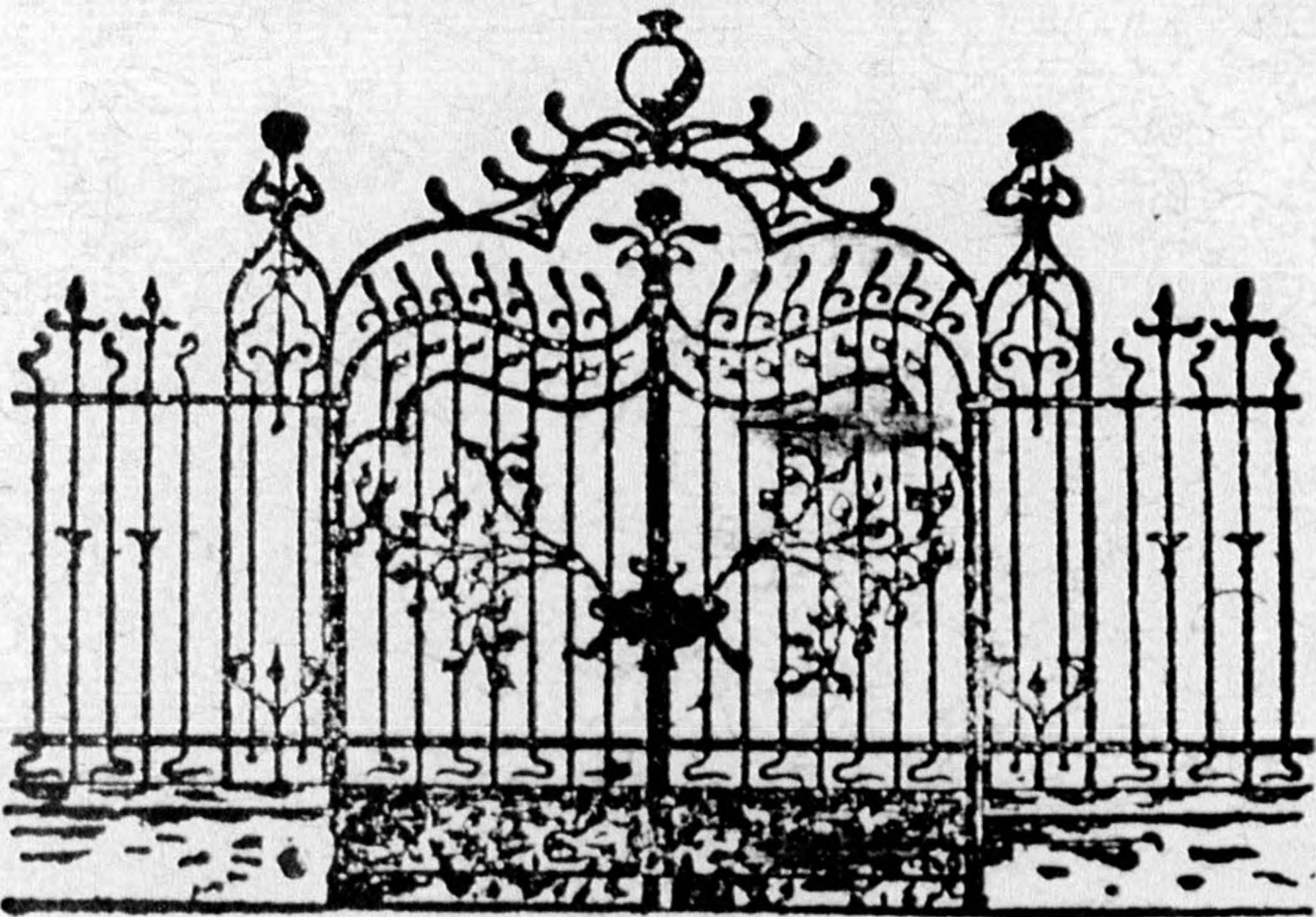
Prospectus kívánatra ingyen!

Kéretik a névre ügyelni.

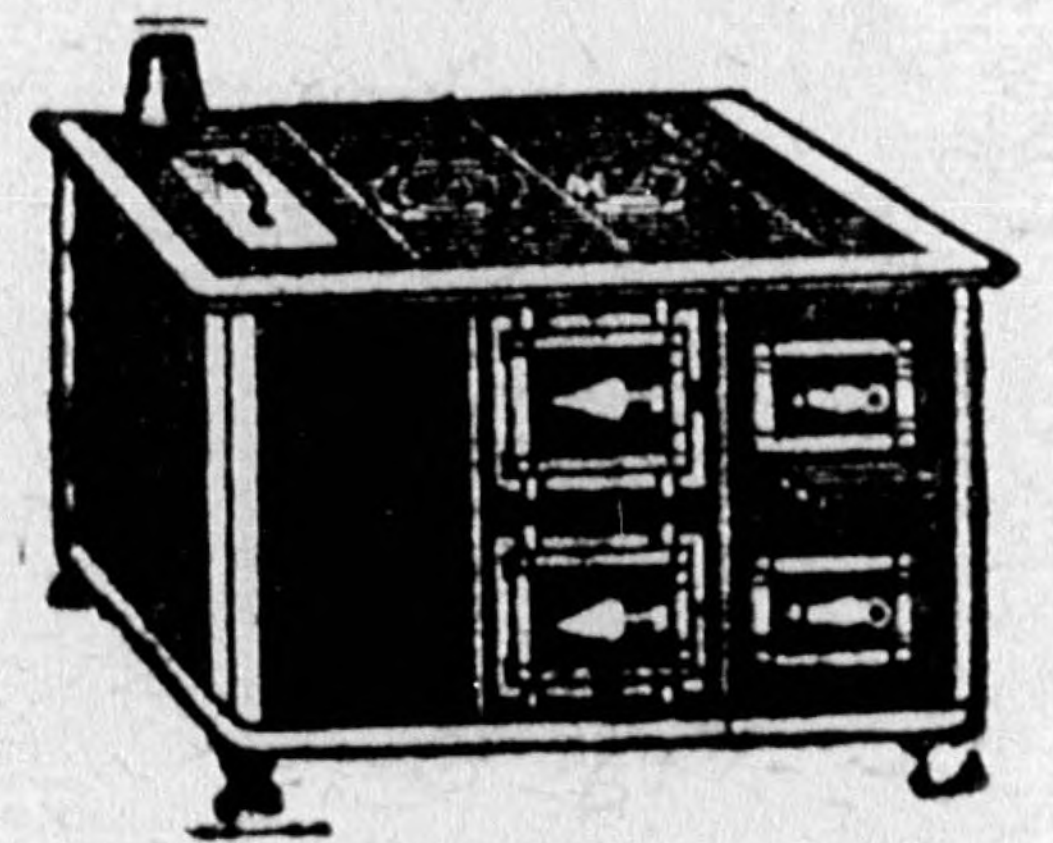

FUCHS SÁNDOR épület- és műlakatos mester

BUDAPEST, VI. KISDIÓFA-UTCA 8.

Elvállal mindennemű lakatos és mechanikai munkákat, úgymint: épület vasalását, rollót, napellenzőket s diszrácsozatokat, tűzhelyeket felelősség mellett és villamszereléseket is!

Költségvetést és rajzokat díj nélkül küldök.

PÉNZKÖLCSÖN!

Vidéki szilárdan épített bérházakra 10—50 évi törlesztésre 5 százalékos kamatozás mellett a becsérték 55 százalékat. Földbirtokra: 10—60 évi törlesztésre 4 százalékos kamatozás mellett, a becsérték 70 százalékat. Drága kölcsönöket konvertálunk. Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv. Tisztviselő-kölcsön: 10—30 évi törlesztésre 6 százalékos kamatozás mellett. Megszerezzük a legnagyobb kölcsönt. Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 kor.-ig 8 százalék kamat mellett. Felvilágosítás díjmentes. Válaszbélyeg. □ □ □ □ □ □

Kaufmann Gyula Budapest, Vörösmarty-utca 55.

Parcellázásokat

a legelőnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölök.

Elvállalok

nagyobb földbirtokok parcellázását

Veszek megterhelt ingatlanokat, felmerülendő költségeket sajátomból fedezem. Előleget ingatlanokra adok.

KAUFMANN GYULA

parcellázó- és ingatlan adásvételi irodája

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 55.

MAGYAR DOHÁNY-SZEMLE

A TERMELÉST, GYÁRTÁST ÉS KERESKEDELMET FELŐLELŐ DOHÁNYGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik minden hó 5-én és 20-án.
Szerkesztőség és kiadóhivatal;
BUDAPEST, I., ALADÁR-UTCA 10.
Hirdetések árszabás szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó:
KADLIK KÁROLY.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — — 12 kor.
Fél évre — — — — — 6 kor.
Negyed évre — — — — — 3 kor.
Egyes szám ára 60 fillér.

Kérelem a jövedéki tisztviselő urakhoz. Teljes tisztelettel és bizalommal felkérjük az igen tisztelt dohányjövedéki tiszturakat, hogy most a dohánybeváltás ideje alatt, midőn legtöbbet jönnek össze a dohánytermelőkkel s midőn legtöbb alkalmuk van az összes dohányérdekeltekkel érintkezni, legyenek szivesek lapunkat a termelők figyelmébe és pártfogásába ajánlani, illetőleg a lap részére előfizetőket gyűjteni, mert lapunk megerősödésével mi is mind intenzívebben szolgálhatjuk azt a célt, melyet magunk elé tűztünk: a dohánykultúra fejlesztését és tökéletesítését.

Kulturszükségesség.

Igazi keleti nép vagyunk, csak ábrándozunk, álmodozunk. Pedig ne legyünk mi romantikusok annyira, hogy ne lássuk mi mozgatja a világot. Be kell látnunk egyszer, hogy a magyar társadalom is csak az által fel lehet meg kulturtényezői hivatásának, ha ma a nagy

kulturgondolatokat a saját terén, saját mezején képes kiváltani.

A modern állam nem az a régi, családi érdekáram, amely csereberélt nemzetek, katonák és népek felett, amely hozományba adott vagy hozott koronákat és országokat; nem is az a bürokrata állam, mely valamilyen elszigetelten állt a nép fölött, de mindenesetre a néppel azonosítva magát nem látta, hanem a modern állam az a tulajdonképpeni népalam; ennek a nép államnak pedig feladata, hogy a népet *erkölcsileg, értelmileg gazdaságilag emelje*, a társadalmi szervezkedés nagy munkájára képesítse és így ezáltal a népet haladásában segítse.

Egész nemzeti létünk sebekkel borítva sinyli a nembánomságunk a régi kor gonosz gazdálkodásának átkát. A nemzet etikai ereje meggyöngült, a társadalom erkölcsi felfogása és világnézete megmetyelveztetett, a hit fénye elhalványult a lelkekben, a tekintély tisztelete megcsappant a demagógia terrorizmusa alatt. Ösztönszerűleg érezzük, hogy az anyagi jólét fejlesztésével együtt kell járni a közszellem megtisztulásának is. Sőt ez az utóbbi talán a lényegesebb, mert a hatalmi visszaélések és a külső erőszak még sohasem ártottak annyit egy országnak, mint, mikor azt erkölcsi tartalmában rontották meg. A szabadságra hagyott kizsákmányolás elvén, az agyafurtság és fufang egész társadalmi osztályokat döntött romlásba és tett földönfutóvá. Középbirtokosságunk belepusztult a létért való küzdelembe a szabadon spekulálók bűne és saját gyengeségébe. Kis-

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉBEN

EREDETI MADONNÁK MEGRENDELÉSRE FESTHETŐK A SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM KÉPTÁRÁBÓL: VALAMINT AZ ÖSSZES SZENT- ÉS OLTÁRKÉPEK LEGSZEBB KIVITELBEN.

CSALÁDI ARCKÉPEK; mellképek, térdképek, álló és ülő helyzetben, szalon, diszmagyar és katonai diszruhákban; miniatűr és életnagyságban; valamint táj-, élet- és esendélet képek, rendkívül finom érzéssel és diszkrét egyéni művészettel igazán jól és szépen megfestve, mint szemet és lelket egyaránt gyönyörködtető művei

SÁRRÉTI DARÓCZY BUDAPESTI FESTŐMŰVÉSZNEK

már eddig is sok fővárosi és vidéki szalon elsőrendű gyönyörű és értékes díszét képezik. A vagyonos magyar műpártoló közönség becses figyelmébe ajánlja kedves családtagjai képeinek olajfestésben való megrendeléseit; mint általa is eddig festett és még festendő mesterműveket. Mükedvelő hölgyek sikeres oktatást nyerhetnek.

Régi olajfestmények javítása vagy másolása sikerrel eszközöltetik.

birtokosaink elvézése folyamatban van itthon és Amerika földjén. A mai viszonyok mellett küzdelmes a gazda élete. Alapos gyökeres változásoknak kell bekövetkezniök, hogy a nemzet zömét képező mezőgazdasági osztály fennmaradhasson. Szóval, szervezni kell a széttagolt gazdatársadalmat.

„Hazádnak rendületlenül légy hive óh magyar“ mondja a költő. Igen rendületlenül, hinni törhetetlenül, de okosan a nemzet jövőjében műveltség által megsemmisíteni és kifejleszteni a nemzeti lelket és a célért soha a hazáét nem kockáztatni, de a magunkét mindenkor feláldozni készen mindvégig lelkesedéssel, a vész közt növekedő bátorsággal, esetleges elbukás után kétszeres erővel fölkelve küzdeni. A megváltozott idők folyása kell hogy rákényszerítsen bennünket a helyes ut megválasztására. A kor szelleme, mely egy új világ előkészítésénél nem a galyak nyesegetésével fog törődni, hanem egyenesen a gyökerekre veri fejszóját. Igen a kor szelleme, szinte követelően fordítja szemét a világosság felé; megerősödött lelkek fogják durva kövek faragása közben felépíteni a jövő templomát.

Minekünk magyaroknak, szerencsétlen históriánk miatt egészen a múlt század második feléig alig jutott időnk arra, hogy a kultúra terjesztésére is gondoljunk és egyáltalában nem vettük ki részünket abból a munkából, amit a tudományok a haladás terén, a nyugat nemzetei végeztek az új korban. De fel fog ébredni narkózisából ez a nemzet is, mihelyt a szivekben meggyőződésé fog válni az előrehaladás szelleme. Mert a kultúr szükségesség ma már mélyre kezdi eresztetni a gyökereit.

Kötelességünknek tartottuk mindezen nemzeti gyöngéinket, azaz inkább nagy és súlyos hibáinkat felhozni és feltárni, mert az elmondottakban rejlik egyik főoka visszamaradottságunknak. Minduntalan halljuk, hogy az ország ezer sebből vérzik, a kivándorlás most ismét nő, közigazdasági viszonyaink pedig gyötrelmesek. Nem tudjuk felfogni, hogy rövidlátók vagyunk-e, vagy pedig egy érthetetlen strucpolitikát üzünk-e, hogy összetett kézzel nézzük és bámuljuk az ország stagnálását és az általános hanyatlást. Persze így nem csoda, hogy a korrallal nem tudunk haladni és a megváltozott viszonyokhoz nem vagyunk képesek alkalmazkodni.

A haladásnak egyik főkélléke a jó példavetés és a tanulás. Csakhogy tanulni, példát venni... furcsa két fogalom. A tanulás, az régtől fogva gyöngye oldala a magyarnak. Hiába, olyan szerencsétlen ország vagyunk,

hogy okulni és tanulni csak a saját kárunkon tudunk. Még jó, ha egy csekélyebb kárral odébb állhatunk, de rendesen a kár a baj oly arányu, szokott lenni, hogy évek kellenek, amíg az ilyen sokszor könnyelműen elkövetett hibákat kireperálhatjuk és eliminálhatjuk.

Magyarország anyagi jólétének kérdése a mezőgazdasági viszonyok helyes irányba terelésétől, a mezőgazdasági szakoktató fejlesztésétől mindenek fölött pedig gazdálkodási rendszerünknek okszerűvé és minél intenzívebbé tételétől függ. A szakértelem hiánya talán egyik főoka annak, hogy a magyar földbirtok kevesebbet jövedelmez mint jövedelmezhetne. Persze, hazánkban a gazdálkodásról meglehetősen elterjedt vélemény az, hogy ahhoz nem kell valami különös és nagy tudomány, gazdálkodni mindenki tud, ha van miben. Az igaz, hogy gazdálkodni akárki tud, úgy ahogy, de szerény véleményünk az, hogy okszerűen és jól gazdálkodni csak kevesen tudnak és annak a ki a korrallal haladni tudó jó gazda akar lenni, igen sokat kell tanulni szemlélődni, megfigyeléseket tenni nemcsak a maga gazdaságában, hanem más birtokon is, míg egy jó gazdának szükséges gyakorlati jártasságot ítélő képességet megszerzi.

Hazánkban, sajnos, hamarosan kiröpitik a szót: „Ah ez könyvekből gazdálkodik.“ Már annyira mentünk ebben a tekintetben, hogy ezen mondás már nem is a gúny, hanem tisztán a lebecsmérelés tárgyát jelképezi. Persze, mert mi mindannyian Jupiterék és mindentudók vagyunk és nincs szükségünk arra, hogy tanuljunk, de azért sohsem fájjon a fejünk, sebjaj, hogy árumérlegünk évről-évre jobban passziv, dacára annak, hogy mi magunk a kenyérdrágaság miatt máj-máj csak az isten igéjével élünk, a husdrágaság miatt pedig vegetáriánussokká lettünk. Ahol tisztán buza az adóalap, ott drága a kenyér és megindul az élőemberek exportja a kivándorlás. A kivándorlás hőmérője az ország gazdasági dezorganizációjának és jele a helyten gazdasági politikának.

Minden ország gazdasági életének alapja természeti viszonyaiban gyökerezik és a helyes gazdasági politika nem egyéb, mint a természeti sajátságok felismerése és okszerű kihasználása. Magyarország gazdasága, földjének okszerű kihasználásán kell, hogy alapuljon, csak ennek haladásán épülhet fel ipara, kereskedelme és ezt nem igen előzheti meg a művészetek, magasabb tudományok fejlesztése, még kevésbé pedig a mestersegesen csinált népjólét.

Igen, a hazai mezőgazdasági viszonyok prospe-

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERME, BUDAPEST VIII., PÁL-UTCA 8. SZÁM. (JÓZSEF-KÖRUT SAROKHÁZ.) RÉGI CIM: VIII., SZÜZ-UTCA 3. SZÁM.

Olajfestésű arcképek 300 koronától 1000 koronáig

és feljebb, különösen disz- és tanácskozó termék számára festve. Magyar, belga, francia, legfinomabb minőségű anyagokból alkotva. Életnagyságban élő mintáról, a már nem élők képei fénykép után, valamint bárminemű képek felelősség mellett teljesen művészi

kivitelben levél útján is megrendelhetők: VIII., Pál-utca 8. szám alatt

SÁRRÉTI DARÓCZY FESTŐMŰVÉSZ MŰTERMÉBEN.

◀▶ Rajzolás és festészetből vagyonos hölgyek oktatást nyerhetnek. Válaszbélyeg. ▶▶

◀▶ Régi olajfestmények javítása vagy másolása sikerrel eszközöltetik. ▶▶

rálása csakis a természeti sajátságok felismerésén és okszerű kihasználásán alapulhat. Nos, és hogy állunk a hazai dohánytermeléssel? Sajnos, itt is még mennyi balhítet és elfogultságot kell majd legyőzni, hogy racionális dohánytermelés terére léphessünk. Dohánytermelőink nagy zöménél, itt is csak idegen fogalom egy szakkönyv, vagy pedig egy folyóirat, mondjuk a dohányszaklap. Bizony itt is csak gunytárgyát képezi egy kis instrukció, avagy egy jó tanács. Persze, hiszen a választ is hamarosan megkapjuk. „Tudom én azt! Öregapám is dohányt termelt, már hogyné értenék én a dohányhoz.” Ez a mondás pedig helyesebben illusztrálja és jellemzi a jelenlegi szituációt és helyzetet, hogy tudvalevőleg hogyan és miként állunk a hazai dohánytermeléssel.

A h m e d.

A dohányföld trágyázásáról.

A kulturnövények között éppen a dohány az, amely trágyázását illetőleg szenvedelmes vitákat provokál, amelynél teoretikusok és praktikusok szembe kerülnek egymással és végül is: általános érvényű szabályt fölláttítani nem tudnak.

Egyetlen kulturnövény sem oly kényes trágyázás tekintetében, mint a dohány, mert a talaj minémisége, a klimatikus viszonyok és az egyes dohánynemek mind mást és mást igényelnek. Ami jó a deliégöv alatt, az nem felel meg a mérsékelt égövű dohánynak, ami jó a kerti dohánynak, az esetleg rossz a pipa és szivardohánynak, amit megkíván az agyagos talaj, azt nem szívleli a televényes föld. És így tovább.

Sok helyen csakis műtrágyával, másutt organikus (istálló) trágyákkal kísérleteznek, az eredmények különbözőek, de két tényt mindjárt leszögezhetünk s ezek, először, hogy a trágya kálitartalma okvetlen megkívántatik és hogy a legkitünőbb műtrágya sem pótolja sohasem teljesen az organikus trágyákat. Ezt báró Babó, Liercke, dr. Opperl, Praznovszky, dr. Kissling, szóval a tabakológia kapacitása mindannyian elismerik.

Tudjuk, hogy a dohány a földből sok alkatrészt kivon, egyuttal azonban beérése után egy részét vissza is származtatja. Mindazonáltal az elvont részek pótlására kell törekedni s ezt a trágyázással érjük el. A dohányföld táplálja a dohányt, tehát a földet kell a trágyázás helyes alkalmazásával olyan állapotba hozni, hogy a föld képes legyen a dohányt bőségesen táplálni s amellet ki ne merüljön.

Liercke táblázatai megmutatják, hogy a dohány milyen alkatrészeket, milyen mennyiségben von el a földről. Alábbiakban ismertetem a táblázatot:

Ha a termés eredménye	hektáronként elvon a dohány			
	Kg Kálit	Kg foszfort	Kg meszet	Kgr nitrogént
900 Kg) levél) 700 „) szár)	56.57	12.35	54.25	48.54
1800 „) levél) 1500 „) szár)	115.97	25.64	109.73	99.54
2700 „) levél) 2000 „) szár)	166.97	36.15	161.55	143.16

Mindezen anyagok alapfeltételét képezik, hogy a dohány jól és helyesen fejlődni bírjon. Ezen elvont anyagokat a dohány javarészt viszaszolgáltatja a földnek, amidőn a dohányföldet fölszántjuk.

Minden trágyának elsősorban is humuszt, vagy humuszképző anyagot kell tartalmaznia, mert a humusz éltetője minden növényi vegetációnak. Ez az oka, hogy a tisztán ásványi trágyák sohasem fogják pótolhatni az az organikus trágyákat, mert nincsen humuszképző erejük. A jól érett istállótrágya pedig a legjobb humuszképző anyagot szolgáltatja. Azonban az istállótrágya minémiségére az is befolyással van, hogy a marhaállományt mivel etetik. Sok répaetetés a trágyát klórdússá teszi s ez nem a legelőnyösebb a dohány fejlődésére.

Dohány irodalmunk szakirói ép úgy, mint a külföldi tabakológusok dogmaként hirdetik, hogy az organikus trágyák között: a juh-, kecske-, ló- és disznótrágya, azután a fekáli trágyák absolute alkalmatlanok a dohányföld trágyázására. Hát ez ilyen rideg formában meg nem állhat. Gyakorlati kísérletek alapján győződtem meg az ellenkezőjéről. Láttam a Hercegovinában, Dalmáciában, Macedóniában és Albániában is, hogy az ottani termelők éveken át, ugyanazon a földön vetésforgó nélkül termesztett dohányukat ló-, kecske-, juh-, disznótrágyákkal művelték és a dohány kitünő minőségéből mit sem vesztett s mennyiségileg sem változott. Németországban nem egy helyen fekáliakkal trágyáznak s az eredmény jó. Csakhogy viszont a folytonos fekáli-trágyázás végül is tönkreteszi a talajt, ezért legfeljebb 5–6 évenként egyszer lehet alkalmazni. A dohányföldnek trágyalével való öntözését mindenütt perhorreszkálják, pedig úgynevezett: extrakt-dohányt (különösen Baden nagyhercegségben) e nélkül termelni lehetetlenség. Kerti dohánynak nem való a trágyalé, mert túlságos nitrogén tartalma árt a finomságnak és könnyű éghetőségnek.

Jó dohántrágya a fahamu és a lombtrágya is, de ez mindenütt nem szereshető be. A kaszárnyák közelében megszerezhető szalmazsák-szalma, amelyet félévénként adnak el, nem ajánlható elége.

Okszerű változtatása a trágyanemeknek, úgy az organikus trágyáknak mastellinnel, csilicaléttrommal és más kálitrágyákkal való pótlása úgy hogy mindig az organikus trágyákra helyezzük a fősúlyt, nem fogja a dohánytermelőket cserben hagyni.

Nemrég olvastam, hogy délamerikai dohánytermelők guáno-trágyával tettek kísérleteket és az eredmények igen kedvezők. A guánó drága s így nálunk csakis kis területen lehetne vele próbákat tenni, de valószínű, hogy érett baromfitrágya pótolhatná.

Halhulladékkal és rothadt halakkal való trágyázási kísérletek a Kisázsiai dohánytermelőknél régi és ajánlható módszert képeznek s az ilyen trágyázás után a dohány mennyiségileg és minőségileg is javult. De ezt csak tenger, vagy tavak, esetleg igen haldús folyamok mentén élő dohánytermelők használhatnák.

A trópusi dohányt sok helyen foszforsavas produktumokkal trágyázzák, de a mi égövünk alatt a kísérletek igen ritkán váltak be. A foszforsav kétségtelenül sietteti a dohány érését, de a minőségét nem javítja, így vajmi kevés pozitív eredménye van a vele való trágyá-

zásnak. Sőt nagyobb mennyiségű foszforsav épp úgy, mint a $P_2 O_5$ ront a levelek minőségén.

Mészszegény talajnak okvetlen szüksége van mészre, még kellő istállótrágyázás mellett is. Tudjuk, hogy az istálló trágya elegendő meszet tartalmaz, de ez mézszegény talajnál nem lehet elegendő. Azonban, ha csak lehetséges előveteménynél adjunk oltott meszet a földnek. Magyar holdankint öt, esetleg ötödfél méter-mázsát.

Minden talaj, éghajlat és dohányfaj más trágyát kíván, ami jó az egyiknek, esetleg rossz a másiknak.

Minden esetben a talaj, az éghajlat és a dohányfajta minémiségével kell tisztában lennünk, mielőtt trágyázunk. A gyakorlat a legjobb oktatómester. Azt a szabályt is tartsuk figyelemmel, hogy az istállótrágya, ha jól megvan érve, a mi hazai dohányainknál a legjobban bevált és alkalikus trágyákat csak kiegészítőképp alkalmazzuk. Mert jó a kénsavas káli, jó a Thomas-salak, a szuperfoszfátok szintén, a csilisalétróm és mar-tellin nem kevésbé, de az organikus trágyákat soha pótolni s nélkülözhetővé tenni nem fogják.

S a dohányföld trágyázása korán történjék, lehetőleg mindig az elővetemény alá adjunk trágyát, ha azonban elmulasztottuk, akkor tegyük kora ősszel, hogy a talajnak ideje legyen a trágyában foglalt anyagok földolgozására s a föld ne telitődjék túlságosan nitrogénnel: ami nagy hátrányára lenne a dohánynak.

Dr. L. Z.

Általános beváltási határoz- mányok.

1. Az alantabb következő osztályozási határoz-
mányok csak okszerűen kezelt, megfelelően kifejlett, egész-
séges és érett olyan törzs levelekre bírnak érvénnyel,
amelyek simított és csomózott állapotban szár nélkül
lesznek a beváltáshoz szállítva.

Kivételt képeznek a kihányás-levelek, csomózatlan
levél és hulladék, melyekre nézve az osztályozási hatá-
rozmányok kilenc és tíz pontjai irányadók.

Ha olyan levelek szállítanak, melyek szárrészeket
tartalmaznak, a szárrészekért megfelelő súlylevonás al-
kalmazandó.

2. Minthogy a kacshajtások a törésig mindig pon-
tosan eltávolítandók és kacseveleket szedni tiltva van,
ennélfogva a netán beszállítandó kacsdohány csak mint
hasznavehetetlen anyag vehető át.

3. Sarju csak engedély mellett nevelhető és szed-
hető. Érett sarju minőségének megfelelőleg vétetik át;
ha az anyalevelek tulajdonságaival és nagyságával bír,
az anyalevelek módjára nyer osztályozást, azonban a
közönséges levelek második osztályánál magasabb osztá-
lyba sorozni nem szabad.

4. Minden egyes csomónak ugyanazon faj, osz-
tály és nagyság, finom, középfinom és debrői kerti,
nemkülönbön szentandrásai és fehérvirágu muskatál le-
veleknél, ezenkívül még csomónként ugyanazon szí-
nű leveleket kell tartalmaznia.

5. a) a keverten készített csomók még azon eset-
ben is, ha a jobb minőségű levelek tulsúlyban lenné-

nek, egy osztálylyal alacsonyabban osztályozandók, mint
amelybe a csomó tulnyomó részét képező levelek jelle-
güknél fogva különben tartoznának.

Azon esetben pedig ha finom, középfinom és
debrői kerti, nemkülönbön szentandrásai vagy fehérvirágu
muskotál levelek más, az itt felsorolt fajok jellegének
meg nem felelő levelekkel keverten csomóztatnának, a
kevert csomók mindig mint közönséges levelek veendőek át;

b) azon csomók, melyekben kacs fordul elő, mint
hasznavehetetlen veendőek át;

c) azon csomók, melyek kötése alatt morzsalék
bevegyítve találhatók, a hulladéokra szabott ár mellett vé-
tetnek át;

d) azon csomók, melyek közé csalárd szándékkal
bekevert idegen tárgyak, mint föld, hamu, homok stb.
találhatók, megsemmisítendőek.

6. Ha az átvétel bálonként történik és egy bálban
különböző osztályba tartozó csomók fordulnak elő, úgy
az illető bál osztályozásánál a 4. és 5. pont alatti hatá-
rozatok értelemszerűen alkalmazandók.

7. Tökéletlenül szárított bármely fajú levelek mi-
nőségük szerint alsóbb osztályba soroztatnak, mint
amelybe megfelelőleg szárított állapotban tartoznának.

Ugyanez áll a nedvesített vagy bármely okból
megnedvesedett vagy átnedvesedett és köd által átjárt
levelekre is, azon hozzáadással, hogy ezek a III. osztá-
lynál magasabb osztályba nem vehetők át.

Mindkét esetben azonkívül még a tulnedvességnek
és az ennek folytán előrelátható megromlásnak megfe-
lelő aránylagos súlylevonás alkalmazandó.

8. Egészen hasznavehetetlen dohánylevelek és le-
vélrészek megsemmisítetnek.

Az egészen hasznavehetetlen anyaghoz tartozik:
az egészen éretlen zöld, feketére fagyott, teljesen zsinór-
égett (szivégett) vagy egész kocványrothadt, gyártásra
nem alkalmas levelek, tisztátlan hulladék és kacs. Zsi-
nórégettnek (szivégettnek) nem tekinthető az a levél
mely csak azért török, mert száraz állapotban simittat-
ván, nem elég nyirkos.

Ha egy bálban hasznavehetetlen anyag fordul elő,
akkor a hasznavehetetlen anyagot tartalmazó csomók, a
termelő költségére kiválasztandók és az anyag súlyából
levonandók.

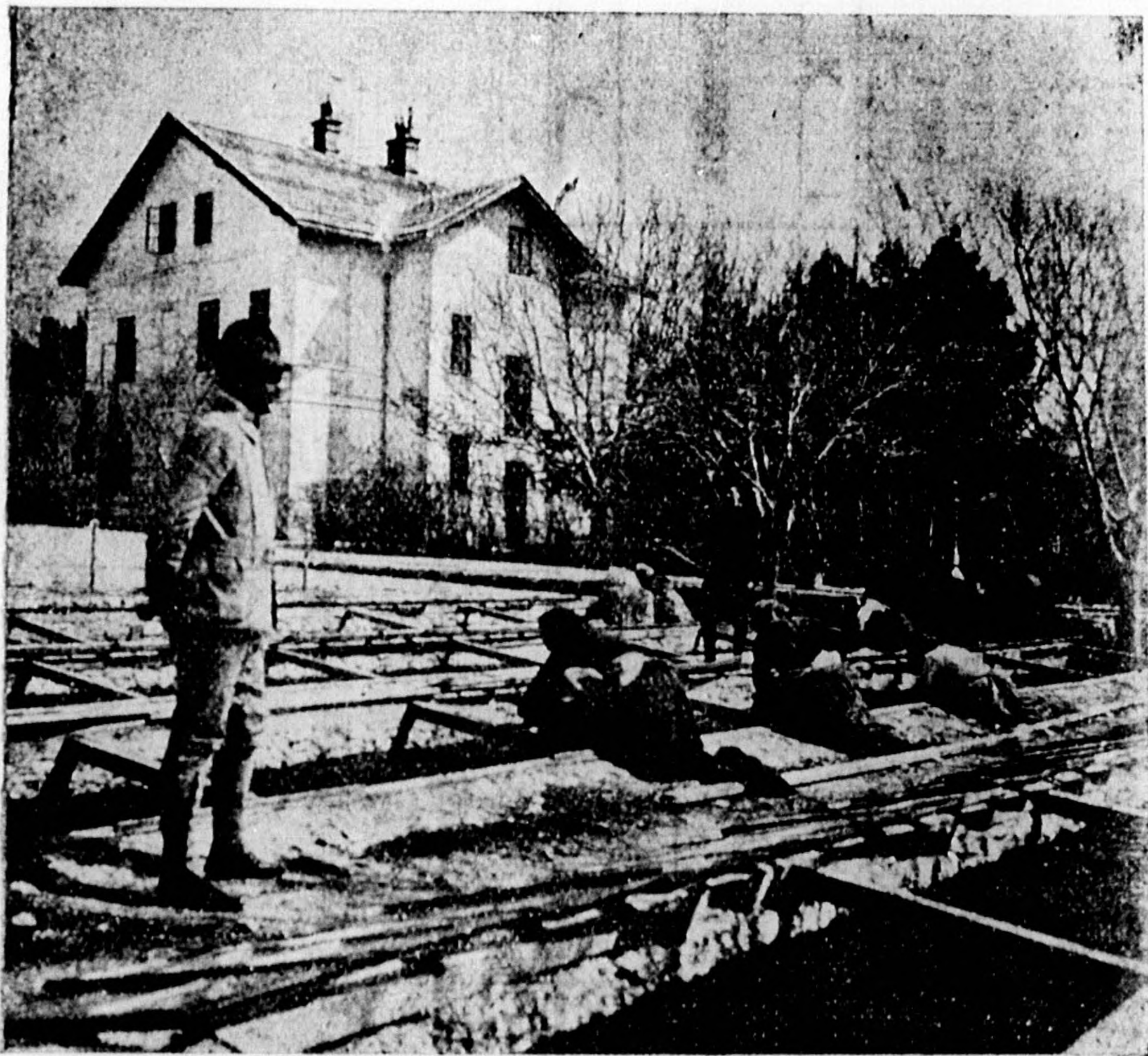
9. A csomók spárgával faháncscsal vagy kukorica-
hajjal kötendőek. A csomóknak dohánynyal való kötése
megvan tiltva.

Palántanevelés a hercegovinai dohánybeváltókban.

Boszniában és Hercegovinában a dohánymagot
palántanevelés céljából, — hogy a termelésnek bizo-
nyos egyöntetű irány adassék — a beváltó-hivatalok
szolgáltatják ki az egyes dohánytermelő gazdáknak.
Azonban, az utolsó években észlelt tapasztalatok után,
különösen a palántanevelés körül történt helytelen ke-
zelés és egyáltalában az ottani dohánytermelők nembá-
nomsága, a velükszületett nagy antagonizmus minden
ujítás, minden javítás és intenzivebb termelés ellen,
arra készítette az ottani irányadó köröket, hogy a pa-

lántanevelés egy részét a saját kezelésbe vegyék, hogy így a termelőknek legalább egy jórésze egészséges palántához jusson. A dohánybevéltő hivatalokat utasították, hogy a palánták nagy részét a beváltók és az azokhoz tartozó plantázsokon okszerűen nevelni és a kifogástalan jó és szépen fejlett, egészséges palántákat a körzethez tartozó dohánytermelőknek, bizonyos összeg ellenében kiszolgáltatni.

Ezen intézkedés igen helyesnek és üdvösnek mondható, tudva azt, hogy az ottani dohánygazdák nemtörődömsége, a meleg és hideg ágyak helytelen kezelése, de különösen a palánták késői kiültetése stb. voltak okai, hogy az utóbbi években sokszor igen silány termés állott be. Ezen pedig nem is kell csodálkozni, hiszen mindenki tudja, vagy kellene tudnia, aki a dohánytermeléssel foglalkozik, hogy satnya és fejletlen palántától jó termés nem várható, de nem is remélhető.

A bosnyák és hercegovinai dohánybevéltő hivatalok nemcsak a saját területükön, hanem egyes községekben is kellő felügyelet mellett kisebb-nagyobb melegágyakat rendeztek be, hogy az ott nevelt fiatal palántákat kellő időben a dohánytermelő-gazdáknak kioszthassák. Ezer darab palánta után a dohánytermelő egy koronát fizet, mely összeg azonban csak összfel, a beváltás idejében hozatik levonásba.

Utóbbi időben már minden dohánybevéltő két-nyolc millió palántát kioszthatott az egyes dohánytermelőnek, ami kezdetnek elég szép eredménynek mondható. A sikeres dohánytermelésnek az alfája egészséges, szép és erős palántát nevelni és korán kiültetni enélkül, azt figyelmen kívül hagyva jó huzamu termést hiába várunk. A bosnyák jövedéknek a fent említett intézkedése csakis dicséretet érdemel, annál inkább mert ez kezdő lépése az ottani dohánytermelés modern alapokra fektetésének és intenzívebbé tételének.

Képünkön a trebinjei dohánybevéltő palántanevelő ágyai láthatók.

Ahmed.

STATISZTIKA

Eladott dohányárak statisztikája. A dohányjövédéki statisztikai hivatal most állította össze az augusztus havában eladott dohányárak statisztikáját. Mint rendesen, e hónapban is lényeges emelkedést mutat a statisztika az eladott dohányárak mennyiségében. Különösen nagy az emelkedés az olcsóbb fajta pipadohányokban és szivarkákban, míg a finomabb szivarokban igen nagy az esés. Tavaly márciusban valódi havanna-szivar 7600 darab kelt el, az idén pedig csak kétszáz darab. Az általános forgalomban lévő gyártmányok közt burnótokat eladtak 6071 kilogrammot (esés 7.5%), pipadohányokból és fonadékokból elkelt 216.442 kilogramm (emelkedés 2%), pipadohányokból 146,960.628 darab (emelkedés 13%), szivarok közül regalitás 885.000 darab (emelkedés 7%), trabucos 6,169.200 darab (esés 11%) britanica 4,587.8000 darab, millares 292.100 darab operas 515.100 darab (emelkedés 19%) cuba-portoricó 19,918.800 darab, rosita 1,499.800 darab (esés 19%), portorico 29,929.281 darab (esés 1%), finom virginiai 2,176.775 darab (esés 4.5 százalék), Brasil-virginia 189.100 darab (esés 12 százalék), vegyes külföldi 60,989.477 darab (esés 5 százalék), rövid magyar 5,670.250 darab (esés 5.5 százalék), cigarillos 11,204.000 darab (emelkedés 100 százalék); összesen minden fajta szivar 138,414.458 darab kelt el, emelkedés 5 százalék) Szivarkák közül elkelt sambul 1,323.500 darab, szultán 2,777.495 darab (esés 28 százalék), király 29,654.390 darab (emelkedés 392 százalék), hunnia 1,012.300 darab (esés 45 százalék), memphis 3,724.300 darab (esés 5 százalék), hölgy 155,199.550 darab (esés 15 százalék), hercegovinai 15,840.800 darab, sport 11,027.300 darab (esés 60 százalék), Duna 20,608.580 darab (emelkedés 963 százalék), jenidge 470.700 darab (esés 76 százalék), dráma 25,508.700 darab (esés 87 százalék), virginia 8,865.900 darab (esés 82 százalék), magyar 244.394.200 darab. Összesen 520,831.265 darab szivarkát adtak el, esés 6.6 százalék. Lugvizkivonat (Thanaton) 3351 darab kelt el (emelkedés 193 százalék). A belföldi különlegességi gyártmányok közül eladtak burnótokat 9 és fél kilogrammot (esés 44 százalék), pipadohányokat 84.355 kilogrammot, elkelt 3,529.554 darab szivar (esés 30 százalék), szivarkák közül princessás 14,600.600 darab, összesen 16,373.165 darab szivarkát adtak el, ami 45 százalék esésnek felel meg. A márciusban eladott dohányárak pénzértékben kifejezve: általános forgalomban levő gyártmányokból befolyt 35,033.501 korona, belföldi különlegességi gyártmányokból 3,351.089 korona, külföldi különlegességi gyártmányokból pedig 889,152 korona, a márciusi összes jövedelem 39,323.743 korona. Tavaly márciusban 33,449.092 korona folyt be az eladott dohányokból, ami az idei eladásban 17.5 százalék emelkedést jelent.

Kimutatás

az 1910. évben eladott általános és bel- valamint külföldi különlegességi
dohánygyártmányok pénzbeli eredményéről.

Sorszám	Dohányáru raktár	A.		B. P i p a d o h á n y o k				C.		D.		E.		F.		E g g é s z b e n						
		Burnótok		csomagok- ban	csomagocs- kákban	összesen	fonadékok	Szivarok	Szivarok	Szivarok	Szivarok	Lugvizki vonat (Thanaton)	1910.	1909.	1910.	1909.	1910.	1909.				
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f			
1	Beregszász	2314	68	61269	75	1508651	49	1569921	24	3454	48	704316	34	990931	72	55	80	3270994	26	3191389	94	
2	Brassó	1487	92	180971	27	1195032	65	1376003	92	2867	52	201383	72	527264	45	174	60	2109122	13	2069987	51	
3	Budapest	20153	14	2292605	88	6525271	72	8817877	60	1775	96	1572902	48	1814486	61	186	48	4273234	79	3894025	431	
4	Debrecen	9399	60	444938	20	1704350	96	2149289	16	26427	12	1992794	49	2403950	10	1368	—	6583228	48	5798524	95	
5	Déva	2161	76	221591	87	1705391	99	1926983	86	2155	28	329326	92	623015	94	356	40	2884000	16	2806935	50	
6	Eszék	1816	20	76461	65	1635078	64	1711540	29	—	—	481145	57	397494	75	189	—	2592185	81	2522130	92	
7	Fiume	25034	70	46938	08	844992	80	891930	88	—	—	434925	50	828196	25	—	—	2180087	33	2233242	01	
8	Győr	5252	04	319530	16	2750948	24	3070478	40	—	—	3684288	11	2597323	90	801	—	9358143	45	9074021	07	
9	Kassa	3852	24	356629	24	2047911	24	2404540	48	—	—	2779743	18	3361236	36	228	60	8549600	86	8158254	93	
10	Kolozsvár	4549	76	1549517	27	2985529	55	4535046	82	1851	82	853875	40	1258445	56	435	60	6654204	96	6335596	22	
11	Marosvásárhely	1651	68	135586	20	1438627	21	1574213	41	805	04	243690	60	417452	20	156	60	2237969	53	2192216	82	
12	Nagykanizsa	1802	28	35634	22	2490568	89	2526203	11	2555	48	164125	52	480744	24	702	—	5214190	11	4974564	05	
13	Nagyszeben	1217	40	134481	23	1380461	24	1514942	47	3735	20	1032551	54	1271539	70	567	—	4018439	41	3635589	40	
14	Nagyvárad	2522	48	168420	28	1539103	21	1707523	49	—	—	1524766	72	1160716	—	255	60	2163840	71	2207535	21	
15	Pécs	800	40	65429	99	1586219	31	1651649	30	3735	20	1229779	76	993246	99	329	40	3875805	79	3590208	93	
16	Pozsony	12170	—	251691	98	2158984	87	2410676	85	—	—	3250832	51	3073925	65	273	60	8747878	61	8453021	58	
17	Szeged	1677	92	723954	95	2506321	79	3230276	74	1895	44	2108177	08	2494621	25	5295	60	7841944	03	7045172	62	
18	Temesvár	7677	80	1211999	84	5016643	—	6228642	84	1701	72	2255067	05	3496173	25	754	20	11990016	86	10651316	50	
19	Ujvidék	1184	64	79121	04	1951155	50	2030276	54	—	—	415277	78	698067	40	318	60	3145124	96	2957720	69	
20	Zágráb	10785	06	69720	54	2985337	62	3055058	16	—	—	846038	63	740975	24	41	40	4652898	49	4527862	24	
21	Zólyom	3236	72	46352	33	1344038	35	1390390	68	—	—	1298811	48	1255638	80	36	—	3948113	68	3833375	22	
	Összesen:	120748	42	8472845	97	47300630	27	55773466	24	49225	06	41559942	32	47215768	36	30987	—	144750137	40	—	—	
	1909. évben	127637	40	7350057	92	44624336	17	51974394	09	40397	46	39252818	95	43780067	52	23605	—	—	—	—	135198920	62
	Mutatkozik az 1910. évben (több keve- sebb)	—	—	1122788	05	2676284	10	3799072	15	8827	60	2307123	37	3435700	84	7381	80	9551216	78	—	—	
	Százalékban (emelkedés esés)	—	5.3	—	1.6	—	5.9	—	7.3	—	21.8	—	5.8	—	7.8	—	31.2	—	7.0	—	—	

HIVATALOS RÉSZ.

A földmivvelésügyi miniszterlum hivatalos ki-
mutatása október hó 27-ről: A dohány mennyi-
sége nézve jó termést adott, minősége azonban már
sok helyen kifogásolható. A tulnedves időjárás követ-
keztében szárítása nehezen halad s emiatt sok levél
elromlott. Az előző időkben gyakran fellépett szélvi-
harok is sok kárt tettek a termésben, mert összetépték
a dohányleveleket.

21.450.

II — 1912.

KIMUTATÁS

az 1912. évben az egyedáruság részére engedély mellett termelt dohány beváltására kiküldött bizottságok működési tartamáról.

Sorsz.	Beváltási állomás	Fel- ügyelő- ség	Vármegye, melyben a beváltási állomás fekszik	A beváltás tartama	
				kezdet	vége
1	Budapest	Budapest	Pest-Pilis-Solt-Kiskun	december 16.	február 28.
2	Érsekujvár		Nyitra	december 18.	február 21.
3	Barcs		Somogy	január 2.	február 22.
4	Nagyatád		Somogy	január 2.	február 15.
5	Fadd		Tolna	december 16.	február 15.
6	Kiskunfélegyháza		Pest-Pilis-Solt-Kiskun	január 2.	február 6.
7	Csongrád		Csongrád	december 28.	december 31.
8	Arad	A r a d	Arad	január 2.	február 28.
9	Battonya		Csanád	január 2.	február 28.
10	Békéscsaba		Békés	január 2.	február 28.
11	Csóka		Torontál	január 2.	január 28.
12	Nagybecskerek		Torontál	január 2.	február 19.
13	Szeged		Csongrád	január 2.	február 12.
14	Temesvár		Temes	január 2.	február 28.
15	Zombolya		Torontál	január 2.	február 7.
16	Fogarás		Fogarás	február 10.	február 15.
17	Marosvásárhely		Maros-Torda	január 2. február 21.	január 20. február 28.
18	Debrecen	Debrecen	Hajdu	december 27.	február 27.
19	Hajdudorog		Hajdu	december 16.	február 28.
20	Nagyléta		Bihar	január 2.	február 18.
21	Érmihályfalva		Bihar	január 2.	február 28.
22	Szatmár-Németi		Szatmár	január 2.	február 12.
23	Nagykároly		Szatmár	január 2.	február 28.
24	Miskolcz	Miskolcz	Borsod	december 30.	február 28.
25	Mezőkövesd		Borsod	január 2.	február 12.
26	Kápolna		Heves	december 16.	február 21.
27	Rakamaz		Szabolcs	december 16.	február 28.
28	Nyiregyháza	Nyiregyháza	Szabolcs	december 16.	február 28.
29	Nagykálló		Szabolcs	január 2.	február 24.
30	Kisvárd		Szabolcs	december 16.	február 20.
31	Nyirbátor		Szabolcs	december 16.	február 28.
32	Vásárosnamény		Bereg	december 16.	február 28.
33	Nagytárkány		Zemplén	december 16.	február 27.
34	Szolnok	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok	január 2.	február 26.
35	Tiszaroff		Jász-Nagykun-Szolnok	január 2.	február 26.
36	Jászkisér		Jász-Nagykun-Szolnok	január 2.	február 5.
37	Jászberény		Jász-Nagykun-Szolnok	január 2.	január 29.

Budapest, 1912. október havában.

M. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság.

TERMELÉS.

Néhány szó a dohányföld őszi megmunkálásáról. A gazdálkodás egyik sarkalatos elve, hogy amit tavasszal elvetünk, annak földjét még az őszi folyamán okvetlenül készítsük elő, ezen szabály tehát a dohánytermelésnél is legyen irányadó.

Ami a föld megmunkálását illeti, a következő elveket tartsuk szem előtt: Kötöttebb természetű földeken legalább *négy*; lazább természetű földeken, hol különben is nem lehet célunk magát a földet még lazábbá tenni, legalább *három* szántásba ültessük a dohányt. Meg kell jegyeznünk, hogy a dohány alá kiválasztott földnek a megmunkálása, illetőleg a szántások száma mindig az illető földnek művelhetőségétől függ, továbbá attól, hogy dohányföldünkön milyen növényféléket szoktunk termelni, milyen a vetésforgás gazdaságunkban. Így például az Alföldön buza vagy más gabonaféle lévén a főtermény, tehát a dohány csaknem kivétel nélkül, korán lekerülő növények után következik.

Kötöttebb talajon nyomban az aratás után meg kell kezdenünk a tarlószántást, körülbelül öt-tíz centiméter mélyen, azért, hogy az aratás alkalmával elhullott gyommagvak, egy kis föld alá kerülve mihamarább kikeljenek és az ezt követő szántás alkalmával elpusztíthatók legyenek. Ajánlatos ezen szántásoknál, kettős avagy hármás ekéket használni, hogy ezáltal az igaerőt lehetőleg legjobban kihasználhassuk.

A tarlószántással késni nem szabad, mert a föld hamar kiszárad és később azután nehezebben művelhető.

A tarlószántásnak három nagy előnye van: először is így irthatjuk ki a gyomokat a legegyszerűbb, legbiztosabb s amellelt legolcsóbb módon; másodsor az így sekélyen leszántott tarlóval, növénymaradvánnyal gazdagítjuk a föld táplálórészeit; harmadsor pedig megakadályozzuk a földnek nagyobb mérvű és gyors kiszáradását. Végre ne feledjük azt sem, hogy a tarlóval a földbe került alkotórészek mire a dohány kiültetésére kerül a sor, már mint kész tápanyagok teljesen oldott állapotban vannak jelen s mint ilyenek a dohány által könnyen felvehetők.

Ezután következik a dohányföld második szántása, még pedig akként, hogy ezen második szántás tizenhat-husz centiméter mélységben, lehetőleg még egy mélyítő szántással karöltve, október második, esetleg november legelső felében feltétlenül befejeztessék. Magától értedődik, hogy a mélyítés alkalmával felhozott, továbbá is kötöttebb természetű és tél fagyának kitétt barázdákat megfogasolni nem szabad, hanem hagyjuk azt csak úgy, ahogyan azt az eke felforgatta. Aki ezen jelzett időben végzendő mély, esetleg mélyítő szántást elmulasztotta, az sikeres dohánytermelésre semmi szín alatt sem számíthat, sőt ha ezen fontos munkálatokat szem előtt nem tartja, legjobb ha dohánytermeléssel egyáltalán nem is foglalkozik.

Dohánytermelés a magyar tengermelléken. A pénzügyminisztérium elhatározta, hogy a magyar-horvát tengermelléken kísérleteket végeztet dohánytermeléssel. Az osztrák pénzügyminisztérium eddig is jelentős sikereket ért el a dalmát tengerperti dohánytermeléssel s ezen a példán buzdult fel a kormány, amikor a jövő

idényre dohánytermelési engedélyt adott az arra alkalmas területeken a tengerperti lakosságnak. Az engedélyek azonban nem területre, hanem bizonyos meghatározott számú dohánypalántára szólnak. Ha a terv beválik, úgy az új dohányterület hivatva lesz részben pótolni az eddig Hercegovinából behozott dohányfajtákat.

A méz mint nikotinölő. A méz kitűnő szer erős dohányosoknak a gyomorba jutó nikotinmérge ellen-súlyozására. A méz ugyanis hangyasavat tartalmaz, amelynek az a tulajdonsága, hogy a nikotint közömbösíti. Azok a dohányosok tehát, akik már a délelőtti órákban több szivart szívnak el, avagy pipáznak, igen okosan teszik, ha reggelihez mézes kenyeret esznek. A méz egyébként is kitűnő szer a test erősítésére és az ellenállóképesség fokozására.

Száritó pajta. A száritó pajta a dohányra nézve csaknem ugyanaz, ami a pince a borra nézve, vagyis annak iskolája. Amint a pincének főkélléke, hogy hőmérséke egész éven át 10 C. fok körül mozogjon, szintugy a dohányleveleknek a száritó pajtában eszközöndő egyenletes méntü kiképzéséhez is feltétlenül szükséges, hogy a közép-száraz légkörrel bíró pajta hőmérséke lehetőleg állandó legyen, illetve annak ingadozása minél csekélyebb határok között mozogjon. Erre pedig elhatározó befolyást gyakorol a száritó pajta építési anyaga és az építkezés mikéntje.

Igen sokan tapasztalatokra hivatkozva, a deszka oldalu pajtákkal szemben, a vályog, patvés, vagy vert-falu pajtákat előnyben részesítik. Azt állítják, hogy az előbbieknél köd és nedvesség sokkal könnyebben jut be, mint az utóbbiaknál s azért hacsak elháríthatlan akadályokba nem ütközik, dohányszáritásra csakis falas pajtát kell építeni. Az ily falas pajtáknál, minél vastagabb a fal, (70—80 cm.) annál hűsebb és egyenletesebb abban a levegő hőmérséklete.

A pajtának 100 köbméterrel megállapított minimális térsége kicsinynek bizonyult s legalább is százötven-kétszáz köbméternek kell lenni. Az épület bejárata ne legyen sem észak sem délről, hanem nyugot vagy keletnek. Szerfölött lényeges dolog, hogy a száritó pajtában az ágasok erősek legyenek; oly erősek, hogy azokon a zöld dohányok közvetlen beagatását minden veszély nélkül eszközölhessük.

Hogy a nedvesség, sötétség és rekedt levegő által a penész képződésére szolgáló alkalmakat elmellőzzük, nem szabad fukarkodnunk aminél sűrűbben alkalmazandó hosszú, keskeny, légmentesen zárható ablaktáblák és a tetőzeteken az átjárások felett alkalmazandó szelelő kürtök készítésével. A száritó pajta fedőanyaga lehetőleg nád vagy szalma legyen. A három-három és egy félméter magas falu, ugyanilyen tető magassággal bíró kilenc-tíz méter szélességű pajták a gyakorlati célnak leginkább megfelelnek.

A kálitragyák elhíntésének ideje. A kálitragyákat célszerű korán elhínteni. Őszi vetések alá legcélszerűbb, ha azok mindjárt aratás után elhíntetnek és az ugynevezett tarlóbuktatással alászántatnak. Tavaszok alá — ha a talaj kötött — még ősszel lehet alászántani vagy az őszi szántás felületére szórni és tavasszal a szokásos művelési móddal vagy alászántani, vagy beboronálni vagy grubberrel alátakarni. Könnyű talajokon azonban vagy késő ősszel a szántás felületére, vagy

korán tavasszal, egynéhány héttel a vetés előtt kell a trágyát elhinteni és ekével alátakarni. Rét- és legelő trágyázásra alkalmazva, leghelyesebb, ha az elhintés még ősszel, ha a jószág már legelőre nem jár, vagy a tél folyamán történik. Mindenesetre célszerű, ha az elhintés még a vegetáció megindulása előtt történik.

Milyen mélyen kerüljön a trágya a talajba. Mútrágyáról lévén szó, több idevágó kísérlet nyomán a trágya sekély alászántását ajánlhatjuk. A kísérletet turfa, Thomassalak és kainittal végezték a következő eredménnyel: A kísérleti telepen turfát, Thomassalakot és kainitot szórtak el és sekélyen betakarták, az ily módon alkalmazott trágya hatása sokkal gyorsabb volt, mint a mélyen alászántotté. Egy alkalommal pedig káposztával beültetett terület számára nem volt elegendő turfa trágya mindazonáltal a növényeket kiültették és csak egynéhány nap múlva alkalmazták a turfa trágyát, mely időközben megérkezett, fejtrágyául ennek dacára e növények szépen fejlődtek és szebb fejeket is hoztak. A következő évben a turfa trágyát, részint sekélyen, részint pedig mélyebben beforgatták, itt is az eredmény jóval nagyobb volt a sekélyes beforgatott területen, mint ott, hol mélyebben volt a trágya alászántva. Helyén volna nagyban is megpróbálkozni a trágyának sekélyen és mélyebben való beforgatásával. Hogy a trágyának sekély betakarása előnyére vált be a kísérlet, annak oka valószínűleg abban keresendő, hogy a mély beforgatás esetén, csekély az oxigén mennyisége ahhoz, hogy a trágyát hamar hatékonyra tegye.

Dohánykörüli munkálatok és az időjárás. Az okszerű dohánytermelőnek az időjárási viszonyokkal okvetetlenül számolni kell. Most, hogy huzamosan tartó nedves időjárás bekövetkezett, a dohánytermelőnek éber szemmel kell vigyáznia, hogy dohányát baj ne érje. Így a jobb minőségű, bennszáradt ép levelek simítása, azok tulságos megvonultsága miatt veszedelmes, s éppen azért félben is kell hagynunk, mivel a kelleténél nedvesebb állapotban csomózott levelek összetapadnak, ragacsossá válnak, utóbb el is rothadnak, míg ugyanekkor a csekélyebb minőségű, szikárabb természetű, sérült levelek simítása, hacsak nem tulong-tul nedvesek, — értve itt is csak a légkörből magába szivott nedvességet, — minden aggodalom nélkül folytatható. A termelőnek főleg arra kell ügyelnie, hogy a jobb minőségű, értékesebb levelek csakis akkor vétessenek simítás alá, midőn azok nem több mint csupán a simításhoz okvetetlenül szükséges nedvtartalommal bírnak.

A Németalföldi-India dohánytermelése. Dr. H. Blink, a németalföldi közgazdasági tudósítások legutóbbi számában részletes tudósítást közöl a dohánytermelésről és fogyasztásról,

A szerző alapos tanulmány tárgyává tette a világ összes államainak dohánytermelési kimutatásait, — nevezetesen az Egyesült Államok Angol—India, Oroszország, Austria—Magyarország és Törökország termelési viszonyai alapos megvitatása után a szerzett tapasztalatokat lehetőleg alkalmazni kívánja a németalföldi gyarmatok dohánytermelésének tökéletesítésére.

Többek között azon tapasztalatra jutott annak dacára, hogy úgy Jáva valamint Sumatrának a talaja és éghajlata egyformán kitünően alkalmasak a dohánytermelésre, úgy az egyiknek mint másinak egészen

különböző politikai valamint gazdasági viszonyai teszik érthetővé, hogy a termelés és ennek viszonyai e két tartományban egészen különböző formákat öltött.

Sőt egyedül Jávában is nagy különbségek merülnek fel a dohányültetvényeknek használt földek bérlete körül, amennyiben egy része belföldi hercegek fenhatóságának kezelése alatt „hercegi földek“ — másik része pedig kormányzati földek; ezek a németalföldi kormány kezelése alatt állnak.

Mindennek dacára Jávában a dohánytermelés által nyert kereslet a népes lakosságnak egy nagy kereseti forrását képezi és a dohány egy oly nagy mellékterményt képez, amely a földeknek az értékét tetemesen emeli.

Egész másként áll a viszony Sumatrán. A sumatrai telepek, melyekhez a delii Sultán engedélye szükséges, többnyire olyan szűzföldekből áll, melyeknek használhatóvá tétele több évi bérlethez van kötve, amennyiben előbb az őserdőt kell kiirtani, csatornázni és e földeket szántófölddé művelve — csak aztán lehet bennök dohányt termelni és egy vagy két évi használat után, ugaron áll a föld pár évig.

A termelés Sumatrán, ahol sok talaj áll rendelkezésre extensív, míg Jávában intenzív. Utóbbi időben nagyban fáradoznak Sumatrán az őserdők alapos irtásával és a már beültetett földek alapos kihasználásával a termelés emelésére. Jelenleg még a száraz Alany—Atangokat is igyekeznek alapos mútrágyázás által használhatóvá tenni.

A termelés különbözőlete Jáva és Sumatra között a Sumatrán uralkodó rossz munkás viszonyokban leli magyarázatát, mert még Jávában a lakosság maga műveli a földeket sőt még zsellérosztály is áll rendelkezésre, addig a sumatrai bennszülött, mint arra alkalmatlan egyáltalán számba sem vehető a földművelésnél. Eszerint tehát a többnyire európai pénzzel dolgozó vállalatok kénytelenek a szükséges munkásokat szerződésileg Chinából, Japánból és Angol—Indiából telepíteni; következésképpen tehát a dohánytermelésre fizetett bérek külföldre vándorolván a bennszülött malájoknak a dohánytermelés által közvetlen nincs hasznuk, mivel csak az idegenek ott tartózkodása folytán felmerült élelmezési költség marad részükre az országban. A legnagyobb haszna Amsterdam és Rottersdamnak marad, mivel ott tartatnak meg a nagy dohány-világvásárok.

KERESKEDELEM.

A török dohányvásárról. Ez évi Xanthi-Distrikum dohányévada a következő kimutatást eredményezte, az eddigi szállítások 2293 tonnát tesznek ki, melynek 30 százaléka, „Maxoul“ ötven százaléka, „Sira partel“ és 20 százaléka törmelék és másodminőségű dohányból áll.

Az idei kilátások minőségileg jók, mennyiségileg azonban a rendelkezésre álló becslések szerint legalább 30 százalékkal marad a tavalyi mögött. Az idei évad beültetett területe 9715 Acrét tesz ki, a tavalyi áruban csak 9150 Acres volt. Jelenleg az árak a Xanthi-Distrikumban 20%-al olcsóbbak, mint a múlt évben, főképen a nagyértékű árukban, míg az olcsóbb fajok inkább megtartották értéküket. Az árak csökkenése abban rejlik,

hogy az utóbbi termés minősége silányabb és azonfelül még nagy készletek vannak raktáron. A Xanthi-i kereskedők nyilatkozata szerint a mostanig elért magasabb árak abban lelik magyarázatukat, hogy Drezdába szokatlan nagy kereslet volt dohányban, jelenleg azonban — főképen drága dohányfajokban — megcsappant a kereslet. — Angol értesítés szerint Drezdában a Xanthi-dohányra a legnagyobb európai vásár még 2952 tonna 1908—1909—1910-iki termésből van készletben, azonkívül a Cavallai készletek is 1476 tonnára becsültetnek. Rendszerint a termelők már július végén elszokták adni termésüket, ez idén a vevők nagyon tartózkodók, tehát a vevők sem kínálják áruikat, mivel abban reménykednek, hogy mégis magasabb árakat érhetnek el. Ez az oka, hogy augusztusban csak 246 tonna dohány volt eladatlan a termelőknél.

KÜLÖNFÉLÉK.

Turcizmusok és arabizmusok. „Turcizmusok és arabizmusok“ címen a Lampel R. r. t. kiadásában egy igen érdekes és hasznos zsebkönyv jelent meg. A szerző: dr. László Zoltán ezen a címen összegyűjtötte a balkáni délszláv nyelvekben használatos és az idők folyamán legnagyobb részben elszlávosított idegen szavakat, amik a délszláv irodalmi nyelvekben ismertetnek, ellenben a balkáni szláv népek által használtatnak. A mű hézagpótló s ez idő szerint egyedül álló, s így nemcsak az irodalmárok és szláv filológusok számára értékes, hanem mindazok részére, akik a Balkánon megfordulnak s a délszláv idiómák valamelyikét értik. A köznépi ugyanis nem érti a legtöbb irodalmi kifejezést s így ezen zsebkönyv szinte nélkülözhetetlen, mert kétezer szót foglal össze. Csinos kiállítása és olcsósága a kiadó-vállalatot dicséri.

Egy könnyelmű ajándékozási ígéret. K. cigaretta kereskedő Berlinben német osztálysorsjegyek elárulásával is foglalkozik. S hadnagy többször vásárolt nála sorsjegyet. Mivel azonban S. hadnagy nagyon gyenge dohányzó léte, kevés dohányárut vásárolt, K tehát elutasította a sorsjegy vételével mondván, hogy nem fizeti neki ki magát csupán sorsjegyet szállítani. S állítólag felkérte, hogy szállítsa neki tovább a sorsjegyet és szavát adta neki, ha kihúzzák kötelezi magát a nyereség 10 százalékát neki adni. Rövid időn belül a hadnagy tényleg nyert 42.000 márkát és ebből ígérete bevátásaul akart K.-nak 200 márkát adni. Ez azonban visszautasította és beperelte őt még 4000 márkára. A bíróság azonban elutasította kérelmét, indokul felhozván, hogy egy sorsjegy közvetítése nem jár oly nagy fáradsággal, hol ily nagy tiszteletdíj lenne érte követelhető, az ilyenü ígéretek pedig semmiféle kötelezettséggel sem bírnak.

Szerkesztői üzenetek.

N. S. Csaba. Igen ajánlhatjuk ezen munkánál a következő szántásnak alkalmazását: a szokásos mély szántás helyett járassuk ekénket valamivel mélyebben,

még pedig akként, hogy évenként először két, azután ismét kettő, esetleg három centiméter vastagságu szüz-földet hozunk fel az ekével a föld felszínére, amely a téli hideg, eső, hólé behatása alatt szét omlik, a földet megjavítja, sőt nem ritkán egy fél, esetleg egész trágyázással teszi termőbbé.

K. L. Nyiregyháza. A simítási munkák elkövetkeztéig tartó zár-aggatásban, eltekintve attól, hogy a védőfalként elhelyezett csekélyebb minőségű levelek az értékesebb leveleket a zord időjárási viszonyok ellen hatékonyan védelmezik, továbbá egy oly enyhe erjedési folyamat idéznek elő, amelynek behatása következtében, még egyrészt a tömören összeálló levelek tartalmasságukból ugyszolván mitsem veszítenek, másrészt kitünően szineződnek.

P. M. Szob. Minden dohánytermelő tudja, hogy az emelkedettebb fekvésű, homokos vegyületű laza összetételű földrészekben főleg nedves évjárásban, a levelek finomak és rendszerint jól égők, még a mélyebb fekvésű, kötött, hidegebb talajokban termelt levelek vastagabbak és égőképességük is megbízhatlan, esetleg rossz.

Főszerkesztő:

KADLIK KÁROLY (Ahmed) b. h. dohányjövédéki tiszt.

Szerkesztő:

Dr. LÁSZLÓ ZOLTÁN m. kir. pénzügyi segédtitkár.

PÉNZKÖLCSÖN!

Vidéki szilárdan épített BÉRHÁZAKRA 10—15 évi törlesztésre 5 %/o-os kamatozás mellett, a becsérték 55 %/o-át. FÖLDBIRTOKRA: 10—60 évi törlesztésre 4 %/o-os kamatozás mellett a becsérték 70 %/o-át. — DRÁGA KÖLCSÖNÖKET KONVERTÁLUNK. Beküldendő: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv. TISZTVISELŐ KÖLCSÖN 10—30 évi törlesztésre 6 %/o-os kamatozás mellett. Megszerezzük a legmagasabb kölcsönt. Közlendő: életkor és szolgálati idő. Személyhitel 200 koronától 20.000 koronáig 8 %/o-os kamatozás mellett. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ Felvilágosítás díjmentes. Válaszbélyeg.

SÁMUEL BERTALAN
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 15.

A legjobb hatásu
DISZNÓ-TÁPPOR

fél kilogrammos doboz ára 50 fillér

9 doboz 1 postacsomag. Mindenki előtt ismeretes a foszforvas azon jó tulajdonsága, melyet az állatok csontképzésére gyakorol: valamint a műtrágyával, melyben szintén foszfor van, kezelt föld termékenysége fokozódik, ép úgy fejlődik a „Disznó-tápporral” való etetésnél minden sertés, mert 40—50 százalék foszforsavat tartalmaz mely az állatok csontvázát, szervezetét fejlődésben nagyban elősegíti, mindenki próbaképpen győződjék meg s elkülönítve neveljen egy-egy sertést és meg lesz győződve, hogy ezen kitünő tápporral nevelt sertés nemcsak, hogy szépen fejlődik, hanem sokféle betegségnek, ugymint: vérhas, orbánc, vérbaj, stb. jobban ellentáll.

KAPHATÓ:

DILLINGER

Budapest, VII. ker. Peterdi-u. 31. sz.

ROHONCZI J.

BUDAPEST

VI. KER., SZIV-UTCA 4. SZÁM.

PARCELLÁZÓ ÉS INGATLAN ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT.

BIRTOKOK PARCELLÁZÁSÁT SAJÁT KÖLTSÉGEIMMEL FEDEZEM, UGYSZINTEN AZOK ELCSERÉLÉSÉT, ESETLEG ELADÁSÁT CSEKÉLY DIJ ELLENÉBEN PONTOSAN ÉS LELKIISMERETESEN ESZKÖZLÖM.

AKI HÁZÁT, BIRTOKÁT ELADNI VAGY ELCSERÉLNI ÓHAJTJA, FORDULJON BIZALOMMAL HOZZÁM.

MINDEN TUDAKOZÓDÁSRA IRODÁM KÉSZSÉGGEL, DIJTALANUL MEGADJA A KELLŐ FELVILÁGOSÍTÁST.

NEM FIZET

postaköltséget, ha rendel egy valódi Solingeni Hajvágógépet K. 480-ért külső rugóval, ugyanez belső rugó szerkezettel 6 koronáért.

Ugyanitt kaphatók a legjobb tájképipák, a világ legjobb kaszái és legfinomabb Solingeni acél borotvák.

Kérjen mindenki árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Megrendelési cím:

MERKUR KIVITELI ÁRUHÁZ
KÖBÁNYA (saját ház.)

Tisztviselői törlesztéses
KÖLCSÖNT

kaphat kezes nélkül

minden állami, megyei, városi tisztviselő, katonatiszt vagy nyugdíjas, kinek 2000 koronánál nagyobb fizetése vagy 1200 koronánál nagyobb nyugdíja van.

Törlesztési idő 10—50 év.

Nagyobb nyugdíjgénnel bíró tisztviselők törlesztés nélkül, csak kamat és életbiztosítási díj-fizetés mellett is kaphatnak kölcsönt. A jövőben automaticamente elérendő magasabb fizetésre kölcsönöket már most folyósítatok. Minden tisztviselő saját érdekében cselekszik, ha kölcsönügyében hozzám fordul, mert komoly s a valóságot teljesen fedő felvilágosításaim révén tisztán fogja látni, hogy anyagi viszonyaiban mi módon teremthet radikális rendet. Megkereséseknél közlendő: név, állás, lakhely, életkor, fizetés és a rajta levő teher.

DRECHSLER GYULA

az Osztrák-Magyar Első Ált. Tisztviselő Egylet képviselője
BUDAPEST, I. KER. PAULER-UTCA 22. SZ.
Minden felvilágosítás díjtalan. — Semmi előleges költség. — Minden levélre válaszolok.

Standard-Társaság vegyészeti telepei

Mezei egerek

irtását legmegbízhatóbban végzi

„STANDARDO“

egérirtó anyaggal, a magyar gazdaközönség és uradalmak által a legbiztosabb szernek elismerve. 1 hold földre 1 kiló anyag elegendő. 1 kiló „Standardo“ mezei egérirtó-anyag 3 K.

Patkány és házi egerek

kiirtására ajánljuk országosan legjobbnak elismert

Patkány-kolera

vegyiszerünket, melynek biztos irtó hatásáról több száz elismerő levéllel rendelkezünk, malomtulajdonosok, uradalmak, szeszgyárak, kereskedők és a gazdaközönség részéről.

A patkány-kolera árai: Próbacsomag 100—300 patkány vagy egér kiirtására 6 K. nagyobb mennyiség 5—600 patkány kiirtására 12 K. Használati utasítás minden csomagnál mellékelve! Próbarendelését saját érdekében elvárva vagyunk teljes tisztelettel

STANDARD-TÁRSASÁG

Budapest, IV. Magyar-utca 44. Telefon 66—63

Tegye el a címet, mert szüksége van rá!

Cimbalmok, hegedűk, harmóniumok

kitűnő hanggal, legjobb minőségben (csak készpénzért, olcsón). Gramofon-lemezek 2-40 K. Fuvola, klarinet, elsőrendű harmonika 9 K. citera, tamburica, községi dob, vadászkürt, tárogató. Kuliffay cimb. iskola magán- és gyors tanulásra is 7K. Felsőbb kiművelés, hangolásra megtanít a II. része: 8 K. Minden hangszerre legújabb kották és zongorára is kaphatók.

Horváthnál, Budapest Rákóczi-ut 56 (udvar)

LADÁNYI ISTVÁN

orvosi kötszerész és kesztyűs.

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-U. 17.

Készítek saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre sérvkötőket, továbbá haskötőket, — gummi görcsér harisnyákat, műfűzőket és egyenestartókat ferdénőttek részére, mülábak és mindenféle orthopéd munkákat a legjutányosabb árban, jótállás mellett. Szarvasbőr lepedők, párnák és minden e szakmába vágó szarvasbőr munkát elvállalunk.

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYEKBEN:

u. m. honossági, illetőségi, örökbefogadás, házassághoz, dispenzáció (kihirdetés alóli fölmentés), kivételes nősülési engedély kieszközlése, nagykorúsítás, névmagyarosítás, iparengedély megszerzése és közigazgatási ügyekben legmegbízhatóbb értesítés-adással szolgál. Ugy szintén bármely ügynek gyors és lelkiismeretes lebonyolításáról, valamint a szükséges okmányok beszerzéséről gondoskodik:

FELNER ÁRMIN

közigazgatási és okmánybeszerzési irodája;

BUDAPEST, CSENGERI-UTCA 7. SZAM.

KÖNIG ÉS TÁRSA
 PHOTOCINKOGRAFIAI MŰINTÉZET
 BUDAPEST, VII., WESSELÉNYI-UTCA 54.
 TELEFON 127—65.

CSODASZER! A miniszterileg engedélyezett, 1907. évben orvosilag megvizsgált, szabad. budapesti NAPPEL-féle csodás hatású, hajhullás és fejfájás elleni csodaszer; hajhullást, korpát és molyt, legerősebb fejfájást, fejszédülést és fejidegességet rövid idő alatt teljesen megszüntet és nemcsak 7 féle fejbajt gyógyít, de ismét 2—3 hó alatt megnöveszti a haját. Első használat után máris eredménnyel jár. Üvege 2—3 koronáig

Kapható: **NAPPEL A.**
 BUDAPEST, József-körut 25. I. emelet 10. sz.

MEGVÉTELRE KERES

mindenkor a legmagasabb napiár szerint, avagy bizománykénti átvételre átvesz bármily kicsiny, vagy nagyobb mennyiségben és pedig: zöldmandulát, egrest (piszkét), cseresznyét, meggyet, kajszinbarackot,

szóvalmindenféle gyümölcsöt, ugyszintén konyhakerti veteményeket u. m: ugorkát, zöldpaprikát, tököt, spárgát, zöldbabot, zöldborsót stb. mindenfajta termékeket.

Szives ajánlatokat kér:

„AGRIKOLA” magyarországi fajgyümölcs és termények kiviteli üzlete
 Budapest, IX. kerület, Lónyai-utca 9. szám.

SZABADALMI SZÁM: 16794.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos szabadalmazott
 ablakszellőztető készülék-készítő
 BUDAPEST, JÓZSEF-U. 14.

Az egészség a föl

melyet csakis kellő szellőztetés által érhetünk el. A Beck Károly-féle újonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető készülék magyar gyártmány, mely most már felülmúlta az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket úgy célszerűségben, jószágban, mint olcsóságban. Egészségügyi szempontból 45°/o nyitás által légvonat kizárva.

Ablakszellőzők árai:

Legnagyobb, legnehezebb és diszes	25.— K
Rendes ablakok iskolák, intézetek és magánlakásokhoz	— — — — 13.— K
Könnyebb szimpla ablakokhoz	— — — — 9.— K
Klozett ablak	— — — — 7.60 K

Költségvetések ingyen.

Ablakszellőztető-készülékeim a következő nevezetesebb helyeken használják: Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi miniszterium, Ref. főgymnasium, M. kir. Ludovica, több kórház, állami és gazdasági iskolák, gyárak, állami intézmények stb., a fővárosban és vidéken s kitűnőnek bizonyultak.

Megrendelések úgy helyben, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOGAK

SCHATZ JENŐ
 FOGMŰTERME

BUDAPEST

VII. WESSELÉNYI-U. 60. I. EM. 4. SZ.

Párisban kitüntetve oklevéllel

MŰFOGAK kaucsukban, szájpaddlás nélkül, melyek rá-
 gásra alkalmasak és beszéd-
 zavarokat nem idéznek elő.

aranyfogkoronák

hidmunka és minden e szakmába
 vágó munka készül 10 évi jótál-
 lással Foghuzás fájdalom nélkül.

Vidékiek 12 óra alatt kielégített-
 nek. Tessék a címre ügyelni.

A Magántisztviselők Orsz. Szö-
 vetsége tagjainak 33 százalék árengedmény.

A párisi és berlini kozmetikai kiállításokon az aranyéremmel és érdemkereszttel kitüntetve.

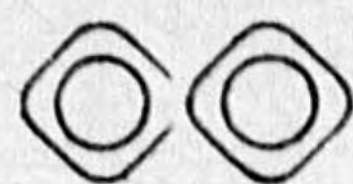
„RASOL“ kés nélkül borotvával

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

Hygienikus borotválkozás vegyileg „RASOL“-al kés nélkül. **Egyszeri borotválkozás 8 fillérbe kerül.** Helyben egy doboz 35 darab K. 2:80, vidékre K. 3:50, bérmentve. Készíti és szétküldi:

RASOL VEGYIPARI VÁLLALAT BUDAPEST VI., EÖTVÖS-UTCA 33.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél. Király-utca 12 szám.

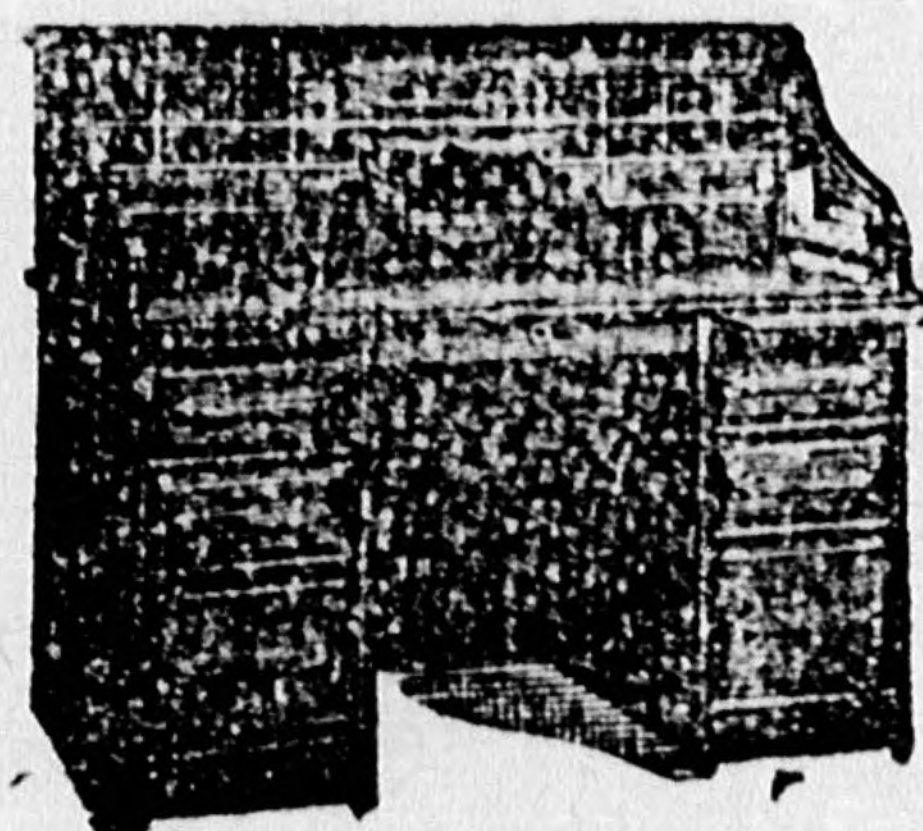

Kapható: drogueria és illatszerkereskedésekben és a készítő cégnél.

GUTTMANN SIMON MŰBÚTOR, PORTÁL- ÉS ÉPÜLET-ASZTALOS MESTER

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, lak- és üzletberendezéseket, iroda-, előszoba- és konyhaberendezéseket. Költségvetésekkel, valamint rajzokkal kívánatra készséggel szolgálók.

Kész bútorok raktára!

Budapest, VII., Dób-utca 74.

40% GÁZMEGTAKARITÁS

Egy igen könnyen kezelhető, új szabadalmazott készülékkel a legszebb fény és 40% gázmegtakarítás érhető el és nagy előnye, hogy Invert-égőhöz és mindenféle gázlámpára alkalmas.

Darabja szereléssel 3 kor. 25 drb lángnál 10% engedmény.

Szállítja:

A BERLINI VILÁGITÁSI RÉSZVÉNYTÁRS.

Magyarország és a Balkán-államok főraktára:

DRESDNER NÁNDOR BUDAPEST,

VI. ker., Eötvös-utca 25—a. szám.